

[Kristen Amby.]

nu sidst ved det interparlamentariske møde i Istanbul og ved de sidste møder i Europarådet, og der har haft samtaler med tyskerne og udvekslet synspunkter med dem både vedrørende den europæiske politik i almindelighed og vedrørende det dansk-tyske forhold i særdeleshed, ganske særlig vedrørende spørgsmålet Sydslesvig, og synes, at man gang på gang har mødt en helt anden indstilling, end man i gamle dage mødte hos tyskerne, ja, så kan man ikke undgå at blive forstemt både over, hvad der er sket i Kielerlanddagen, og over de udtalelser, der er fremkommet.

To ting har man angrebet os for: for det første, at vi korrumperer den europæiske idé ved at yde dansksindede i Sydslesvig kulturel og økonomisk støtte, og for det andet, at vi udnytter nøden i Sydslesvig. Vi kunne måske tværtimod sige — vi gør det ikke, men jeg ønsker det sagt fra denne talerstol i denne sammenhæng —, at da Tyskland virkelig var i nød, og da Danmark umiddelbart efter krigen, hvis det havde ønsket det, rimeligvis kunne have overtaget hele provinsen Slesvig, ønskede Danmark det ikke. Og da Danmark i efteråret 1946 af England fik det tilbud, at England — om Danmark så ønskede — ville arbejde for, at Danmark modtog Sydslesvig uden afstemning eller, hvis det blev foretrukket af os, efter en afstemning — altså en afstemning, der skulle gøres umiddelbar —, sagde Danmark nej, ikke blot med et mindre eller større flertal her i rigsdagen, men ingen af rigsdagens partier var mig bekendt overhovedet villige til at gå ind herpå. Det vil sige, at da Tyskland virkelig var i nød, slagen og uden venner, havde Danmark ikke sind eller vilje til at udnytte Tysklands nød.

Jeg skal ikke polemisere mod udtalelserne vedrørende vor stilling til den europæiske idé og den i den sammenhæng tragikomiske udtalelse om, at tyskerne nu har lagt det nationalistiske hysteri bag sig, og altså — formentlig som en slags europæiske verdensborgere — kan ryste på hovedet af den danske provinsielle smalsporethed. Udtalelserne stempler sig selv. Men jeg ønsker gerne at sige følgende vedrørende hele dette spørgsmål om Sydslesvig i forbindelse med Europatanken og Europabevægelsen og i forbindelse med forholdet til Tyskland: hvis der virkelig i Tyskland er tilstrækkelig vilje til samarbejde i Europa og i et europæisk fællesskab, hvor al smalsporet nationalisme må være bandlyst — selvfølgelig må også i Danmark en sådan

vilje eksistere —, skulle der nok kunne findes en virkelig udvej for dette spørgsmål. Hvad om man erkendte, både fra Bonn og Kiel og for den sags skyld også fra København, at i Sydslesvig lever nu engang en blandet befolkning af tyskere, frisere og danskere, og tillige var enig om, at ligevægten mellem den hjemmehørende befolknings forskellige dele burde opretholdes, d. v. s. at den overvældende del af de tilflyttede flygtninge måtte bort fra grænselandet, og dernæst havde sind til i den europæiske idéns ånd og i det gode naboskabs ånd at indrømme dette grænselands befolkning virkelig kulturel og økonomisk autonomi uden indblanding fra Kiel, Bonn eller — jeg gentager det — fra København eller andetsteds, så denne befolkning frit kunne udvikle sig efter sin egenart, udkæmpe sine kampe, snart være i strid og snart i samarbejde, så kunne sikkert grænselandet Sydslesvig blive foruden en front tillige en bro mellem vore to lande.

Det er, hvad et europæisk idésynspunkt ville forlange af en. Hvis der skal blive et virkeligt samarbejde, hvis den snævre nationalisme, der begyndte i Napoleonskrigenes tid, skal høre op — den har skadet nok —, må det vel være således, at man, selvom der foregår en kappestrid, under hinanden livet både kulturelt og økonomisk, og at man under også små enheder i et større, et fælles Europa at leve deres eget indre liv.

Vi sætter her i Danmark al vor lid til, at i et fremtidigt Europa vil sådanne tanker være en selvfølge. Vi er i Danmark overbevist om, at det både for Nordens og for vor og også for Tysklands skyld er ikke blot ønskværdigt, men nødvendigt, at der i fremtiden skabes det bedste forhold mellem vore lande, og vi vil derfor håbe, at alle gode kræfter i alle landene, også i Tyskland, sætter sig dette som mål. Jeg vil gerne her tilslutte mig, hvad det ærede medlem hr. Hans Hedtoft udtalte: at det dog var ham en glæde, at der var et stort parti, socialdemokratiet, der i Kiel stemte imod sammen med de danske. Men ikke blot i det tyske socialdemokrati, men også i mange andre partier er der — det har jeg haft lejlighed til selv at konstatere ved forhandling og samtale — virkelig gode kræfter, for hvem det er væsentligt at skabe et godt forhold, ikke bare i traditionel betydning, men et virkelig godt forhold til Danmark og hele Norden.

Til slut blot en bemærkning om De Forenede Nationer.

For det første: den politik, vi gennem At-